

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžr/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 2017200201
Dátum vydania rozhodnutia: 20.03.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2017200201.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Anny Peťovskej, PhD. (sudca spravodajca), v právnej veci navrhovateľa: Mgr. M. Q., T., proti odporcovi: Okresný úrad Piešťany, katastrálny odbor, Krajinská cesta 5053/13, za účasti Ing. R. Z., J., zastúpeného opatrovníčkou Ing. F. V., J., právne zast. Advokátskou kanceláriou Mihalda, Váloch, Kišac, s.r.o., Gogoľova 18, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. V 853/16-02 zo dňa 17.05.2016, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 43Sa/19/2017-67 zo dňa 25.06.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 43Sa/19/2017-67 zo dňa 25.06.2018 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi a odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť Ing. R. Z. v zastúpení opatrovníčkou Ing. F. V. náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 325,42 eur na účet jeho právneho zástupcu v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

1. Rozhodnutím č. V 853/16-02 zo dňa 17.05.2016 odporca podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „katastrálny zákon“), návrh na vklad záložného práva k nehnuteľnostiam (nesprávne uvedené „darovacej zmluvy“) evidovaný pod č. V 853/16 v prospech záložného veriteľa zamietol.

2. Návrh bol odporcovi doručený 04.04.2016 a jeho prílohou bola záložná zmluva uzavretá 01.01.2014 medzi Ing. R. Z., nar. XX.XX.XXXX ako záložcom a Mgr. M. Q., nar. XX.XX.XXXX ako záložným veriteľom podľa § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka.

3. Predmet zmluvy bol špecifikovaný v čl. II. zmluvy. Jednalo sa o nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX vedenom Správou katastra nehnuteľností Piešťany pre kat. úz. F., obec: F., patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, t. j. dlžníka a manželky dlžníka A. Z., rod. A., nar. XX.XX.XXXX. Zmluvné strany sa dohodli, že najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávky záložného veriteľa vzniknuté titulom dlžníkovi poskytnutých pôžičiek zabezpečujú, je suma 10 000 eur.

4. Dňa 26.04.2016 bolo ku vkladovej veci č. V 853/16 doručené podanie spoluvlastníčky dotknutých nehnuteľností označené ako „Informácia o podaní trestného oznámenia a o pozbavení spôsobilosti na právne úkony“. Podaním oznamuje, že záložca sa podľa rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 1Ps/5/2011-387 zo dňa 27.02.2012 stal obmedzený v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom presahujúcim sumu 500 eur mesačne a tomuto bol ustanovený opatrovník v osobe manželky Ing. A. Z.. Vzhľadom na uvedené a aj iné okolnosti podala trestné oznámenie na neznámeho páchatel'a podľa § 196 ods. 1 Trestného poriadku a navrhla, aby katastrálny orgán návrh na vklad záložného práva v zmysle priloženej záložnej zmluvy zamietol.

5. Odporca svoje zamietavé rozhodnutie založil na neplatnosti záložnej zmluvy zo dňa 01.01.2014 podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka s odvolaním sa na rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 1Ps/5/2011-387 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP285/2012-54, podľa ktorých záložca nebol spôsobilý v čase uzatvorenia záložnej zmluvy so zakladaným majetkom nakladať.

II.

6. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok. Namietal, že odporca nesprávne vec právne posúdil. Má za to, že pohľadávky, ktoré záložná zmluva zabezpečuje, samostatne neprevyšujú čiastku 500 eur a zmluvy o pôžičke, tvoriace právny titul záložnej zmluvy, ako aj záložná zmluva, sú platné. Neobstojí preto názor odporcu o čiastočnej nespôsobilosti záložcu v čase uzavretia záložnej zmluvy. Vzhľadom na uvedené navrhol rozhodnutie č. V/853/16-02 zo dňa 17.05.2016 zrušiť.

7. Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo, oboznámil sa s administratívnym spisom a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

8. Vychádzal zo skutkového zistenia odporcu, podľa ktorého navrhovateľ podal návrh na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností v prospech záložného veriteľa. K návrhu pripojil o.i. zmluvu o zriadení záložného práva uzavretú medzi záložným veriteľom (v tomto prípade navrhovateľom) a záložcom (osobou uvedenou v záhlaví rozsudku ako na konaní zúčastnenou osobou).

9. V odôvodnení krajský súd uviedol, že v prejednávanej veci záložca uzavrel záložnú zmluvu v čase, kedy už jeho spôsobilosť na právne úkony v rozsahu nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom presahujúcim sumu 500 eur mesačne bola obmedzená a zároveň mu za opatrovníčku bola ustanovená jeho manželka Ing. A. Z. a to rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 1Ps/5/2011-387 zo dňa 27.02.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/285/2012-454 zo dňa 12.03.2013. Z dikcie § 38 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“) vyplýva, že právny úkon vykonaný osobou, ktorá nemá spôsobilosť na právne úkony, čo je i prípad záložcu, má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Absolútna neplatnosť je neplatnosť ex lege, pôsobí ex tunc a nemožno ju odstrániť.

10. Vychádzajúc z týchto zistení krajský súd skonštatoval, že ak odporca návrh na vklad zamietol, jeho postup bol vecne správny. Preto nezistil dôvod pre zrušenie napadnutého rozhodnutia a toto podľa § 250q ods. 3 OSP potvrdil.

III.

11. Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, ktoré dôvodil vadou konania pred

krajským súdom. Váda má spočívať v porušení § 250q ods. 1 OSP, pretože súd vo veci nenariadil pojednávanie a pritom vec nebola vybavená spôsobom uvedeným v § 250f, § 250o alebo § 250p OSP. Navrhovateľovi nie je známe, že by boli vo veci splnené podmienky pre prejednanie veci bez nariadenia pojednávania (že by to účastníci zhodne navrhli alebo s tým na výzvu súdu súhlasili, alebo aby súd vyzval navrhovateľa v zmysle § 250f a tento sa v určenej lehote nevyjadril). Tým je naplnený odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, keďže navrhovateľovi ako účastníkovi konania postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

12. Ďalej mal súd porušiť zásady konania vyjadrené v § 1 až § 3 OSP, v dôsledku čoho navrhovateľ nemohol v plnom rozsahu uplatňovať svoje procesné práva. Preto je daný i odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. b/ OSP, pretože konanie súdu je zaťažené vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. Na základe uvedených tvrdení navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 25.06.2018 č. k. 43Sa/19/2017-67 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

IV.

14. K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrila záložcovi ustanovená opatrovníčka. Stotožnila sa s názorom odporcu i súdu, že predmetná záložná zmluva je absolútne neplatný právny úkon a ako taká nie je vkladu spôsobilá. Preto odporca správne rozhodol, ak návrh na vklad záložného práva rozhodnutím č. V 853/16-02 zamietol. Správne potom postupoval aj krajský súd, ak rozhodnutie odporcu na základe opravného prostriedku navrhovateľa potvrdil.

15. S ohľadom na uvedené navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 43Sa/19/2017-67 zo dňa 25.06.2018 potvrdil a opatrovníčke priznal voči navrhovateľovi plnú náhradu trov konania.

V.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 OSP a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 OSP) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa § 201 v spojení s § 250s OSP odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 OSP) dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny a preto ho po preskúmaní odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

17. Podľa § 492 ods. 1, 2, 3 zákona č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov; odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov; lehoty na podanie odvolania, ktoré začali plynúť pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, plynú podľa doterajších predpisov a ich právne účinky zostávajú zachované.

18. Podľa § 1 OSP, Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

19. Podľa § 2 OSP v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne, a dbajú pri tom na to, aby nedochádzalo k porušeniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

20. Podľa § 3 OSP občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

21. Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

22. Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

23. Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

24. Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúvajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

25. Podľa tretej hlavy piatej časti OSP sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

26. Podľa § 250f ods. 1, 2, 3 OSP súd môže rozhodnúť o žalobe bez pojednávania rozsudkom, ak to účastníci konania zhodne navrhli alebo ak s tým súhlasia a nie je to v rozpore s verejným záujmom; súd môže vyzvať účastníka, aby sa vyjadril k prejednávaniu veci bez nariadenia pojednávania do 15 dní od doručenia výzvy. Súd môže k výzve pripojiť doložku, že ak sa účastník v určite lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky; súd môže rozhodnúť o žalobe bez pojednávania rozsudkom aj vtedy, ak zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu z dôvodov uvedených v § 250 ods. 3.

27. Podľa § 250o OSP, ak správny orgán, ktorého rozhodnutie súd preskúma, vydá nové rozhodnutie, ktorým návrhu celkom vyhovie, súd uznesením konanie zastaví.

28. Podľa § 250p OSP, ak je návrh podaný oneskorene alebo ho podá len, kto naň nie je oprávnený, alebo ak sa napáda rozhodnutie, ktoré preskúmaniu nepodlieha, alebo ak navrhovateľ neodstránil vady, ktorých odstránenie súd nariadi a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu, súd uznesením opravný prostriedok odmietne. Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

29. Podľa § 250q ods. 2 OSP, o opravnom prostriedku rozhodne súd rozsudkom, ktorým preskúvané rozhodnutie buď potvrdí, alebo ho zruší a vráti na ďalšie konanie. Ustanovenie § 250j ods. 5 platí obdobne.

30. Po vyhodnotení opodstatnenosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 konštatuje, že sa nezakladá na pravde tvrdenie navrhovateľa, že mu súd porušením § 250 ods. 1 OSP odňal možnosť konať pred súdom, čím mal naplniť odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP. Ako vyplynulo zo zistení najvyššieho súdu, dňa 01.08.2017 vyzval krajský súd účastníkov konania (č. l. 17), aby sa v lehote 15 dní odo dňa doručenia výzvy vyjadrili, či súhlasia s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania v zmysle § 250f OSP s poučením o následku

nevjadrenia sa, t. j. že sa bude predpokladať, že voči tomuto postupu súdu nemá účastník námietky.

31. Navrhovateľovi bola uvedená výzva doručovaná elektronicky do vlastných rúk s fikciou doručenia dňa 03.08.2017 o 11:45:11 hod. a doručená mu bola 04.08.2017 o 13:12:11 hod. (č. l. 17).

32. Elektronicky súd doručoval aj zásielku adresovanú odporcovi, ktorá mu bola doručená dňa 03.08.2017 o 13:12:11 hod. Ing. A. Z., v tom čase opatrovníčke Ing. Z., bola zásielka doručená osobne 07.08.2017 (č. l. 17).

33. Žiaden z účastníkov konania na výzvu súdu k prejednaniu veci bez nariadenia pojednávania nereagoval. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo na úradnej tabuli súdu zverejnené po dobu od 04.06.2018 do 26.06.2018 (č. l. 63).

34. Navrhovateľ tiež vytýkal krajskému súdu, že postupoval bližšie nepopísaným spôsobom v rozpore s § 1 až 3 OSP, v dôsledku čoho nemohol v plnom rozsahu uplatňovať svoje procesné práva a brániť sa argumentácii ďalších účastníkov konania.

35. K uvedenej námietke smerujúcej k spravodlivej súdnej ochrane najvyšší súd preskúmaním súdneho spisu konajúceho krajského súdu nezistil žiadne porušenie procesných práv navrhovateľa. Krajský súd s navrhovateľom ako účastníkom konania riadne konal po celú dobu prvostupňového konania, vyjadrenie právneho zástupcu ustanovenej opatrovníčky bolo navrhovateľovi doručené 08.05.2018 o 16:41 hod. Navrhovateľovi bol riadne doručený aj rozsudok č. k. 43Sa/19/2017-67 zo dňa 25.06.2018, ktorý navrhovateľ napadol odvolaním.

36. Vychádzajúc z vyššie uvedeného nebolo možné sa s odvolacími dôvodmi spočívajúcimi vo vytýkaných procesných vadách v postupe krajského súdu stotožniť a preto odvolací súd podľa § 219 ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 a § 250l ods. 2 OSP rozhodol tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 43Sa/19/2017-67 zo dňa 25.06.2018 potvrdil.

37. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania vo vzťahu k navrhovateľovi a odporcovi rozhodol najvyšší súd v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O. s. p. tak, že neúspešnému navrhovateľovi ako ani odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Úspešnému Ing. R. Z. priznal proti navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby po 153,50 eur podľa § 11 ods. 4, § 13a ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom zo dňa 20.09.2018, písomné podanie na súd vo veci samej zo dňa 26.09.2018) a k tomu 2x režijný paušál po 9,21 eur. Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 325,42 eur, ktorú je navrhovateľ povinný zaplatiť právnenému zástupcovi podľa § 149 ods. 1 O.s.p. do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

38. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 OSP).